

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Magistrát města České Budějovice**, se sídlem nám. Přemysla Otakara II. č. 1, 2, České Budějovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 9. 2014, čj. 10 A 107/2014 – 7,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobou ze dne 27. 8. 2014 se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem Městské policie České Budějovice a navrhl, aby soud určil, že pokyn příslušníků městské policie vydaný dne 27. 6. 2014 na pobočce pošty 370 03 v Českých Budějovicích, kterým byl žalobce vyzván k neprodlenému opuštění provozovny pošty, byl nezákonný.

[2] Usnesením ze dne 28. 8. 2014, čj. 10 A 107/2014 – 2, které bylo žalobci doručeno dne 3. 9. 2014, krajský soud vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu. Žalobce následně požádal dne 8. 9. 2014 o osvobození od soudních poplatků z důvodu nemajetnosti, a své majetkové poměry dokládal vlastním prohlášením z téhož dne.

[3] Krajský soud nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Zdůraznil, že účelem institutu individuálního osvobození od soudních poplatků je ochrana účastníka v tíživé finanční situaci před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích. Přiznat účastníkovi takové osvobození lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody (srov. § 36 odst. 3 s. ř. s.).

[4] Krajský soud nezpochybnil majetkové poměry stěžovatele, avšak dospěl k závěru, že stěžovatel i přes svou nemajetnost nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, neboť jeho procesní postup nese rysy svévolného uplatňování práva. Poukázal přitom na stovky spisů vedených u krajského soudu, v nichž žalobce figuruje jako navrhovatel a které vykazují zjevnou sériovost a stereotyp vedených sporů i totožnost uplatňovaných argumentů. Dále upozornil na obsah žalobcova vlastnoručně zpracovaného prohlášení o majetkových poměrech. Žalobce v něm neopomněl zdůraznit, že „*nebude podepisovat žádné formuláře a nebude soudu sdělovat ryze soukromé údaje, jako např. jaké nosí šaty, v čem bydlí a kolik utrácí.*“ Také uvedl, že jeho způsob bydlení je „*nenájemní, nevlastnické, nekolektivní, nebytové obydlí*“, výše zdanitelných příjmů je nulová, výše nezdanitelných příjmů je „*přes tři tisíce korun měsíčně*“, důvod nevýdělečné činnosti je plná invalidita, výše peněžitých závazků „*desetitisíce*“, způsobilost zcizovat „*nenarušená*“, atd.

[5] Krajský soud vyhodnotil, že jediným cílem takto formulované žádosti je dosáhnout samostatného rozhodnutí soudu o této žádosti, nikoliv vyhovění žádosti. Pokud by tomu tak nebylo, jistě by žalobce formuloval žádost jinak (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2012, čj. 1 As 121/2012 – 22). Krajský soud proto dospěl k závěru, že žalobce uplatnil právo požádat o osvobození od soudních poplatků zjevně šikanózním způsobem, svévolně a účelově. Proto žalobci nepřiznal osvobození od soudních poplatků.

II.

[6] Žalobce (dále též stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu o nepřiznání osvobození od soudních poplatků kasační stížnost.

III.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je usnesení, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, čj. 9 As 43/2007 - 77).

[11] Část kasačních námitek směřovala proti důvodům, pro které krajský soud neosvobodil stěžovatele od soudního poplatku za podanou žalobu. Soudní řád správní v § 36 odst. 3 definuje podmínky, při jejichž splnění může soud k žádosti účastníka částečně nebo plně osvobodit od soudních poplatků; základní podmínkou je doložení, že účastník nemá dostatečné prostředky. I přes splnění základní podmínky nedostatku prostředků je soud v některých případech oprávněn žádost o osvobození od soudních poplatků zamítnout. Ve výjimečných případech lze odůvodnit neosvobození od soudního poplatku zneužitím tohoto institutu, a to za podmínky, že toto odůvodnění bude dostatečně konkrétní, přesvědčivé a bude reflektovat konkrétní okolnosti každé věci. Právě z tohoto důvodu krajský soud neosvobodil stěžovatele od povinnosti zaplatit soudní poplatek za podanou žalobu.

[12] Nejvyšší správní soud se ztotožnil s argumentací krajského soudu. Jím zvolený procesní postup považuje za rozumný a hospodárný. Nejvyšší správní soud již opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudu svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 As 45/2012 – 11). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a soudí se pro samotné vedení sporu, nikoliv snahou o ochranu svých subjektivních veřejných práv (viz např. rozhodnutí ze dne 7. 6. 2012, čj. 2 As 82/2012 - 13, ze dne 28. 2. 2013, čj. 8 As 130/2012 - 10, a usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. I. ÚS 1632/13). Nejvyšší správní soud opakovaně potvrdil zákonnost rozhodnutí krajských soudů, které zamítly žádost stěžovatele o osvobození od soudního poplatku s odůvodněním, že stěžovatel zneužívá institutu osvobození od soudních poplatků a k bezplatnému svévolnému uplatňování práva k neomezenému vedení soudních sporů (viz např. rozsudek ze dne 25. 2. 2013 čj. 2 As 28/2013 - 11).

[13] V evidenci Nejvyššího správního soudu je vedeno ke dni vydání tohoto rozhodnutí již více než 1200 spisů, kde stěžovatel vystupuje v pozici stěžovatele či navrhovatele. Jen od počátku roku 2014 napadlo k tomuto soudu 243 věcí, v nichž stěžovatel vystupoval jako účastník řízení, přičemž z tohoto počtu jich bylo dosud vyřízeno, resp. rozhodnuto 204 (31 řízení bylo zastaveno, 42 věcí bylo odmítnuto, 88 zamítnuto, pouze v 12 případech zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení, zbývající věci byly vyřízeny jiným způsobem). Z evidence zdejšího soudu je dále patrné, že množství stěžovatelem vedených sporů se v průběhu času zvyšuje. Pro srovnání lze uvést, že v roce 2008 bylo u Nejvyššího správního soudu vedeno „pouze“ 22 věcí, v nichž stěžovatel vystupoval jako účastník řízení, v roce 2010 to bylo 65 věcí, v roce 2012 již 312 věcí a v roce 2013 dokonce 399 věcí.

[14] Na vysoký počet sporů iniciovaných stěžovatelem před krajským soudem poukázal i uvedený soud v napadeném usnesení. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě neznámá, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je sériovost a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů. Charakteristické pro stěžovatele je i to, že jeho kasační stížnosti často neobsahují konstruktivní kasační námítky ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., ale pouhé výhrady, resp. domněnky a představy o tom, jaký měl být v dané situaci správný postup příslušného soudu.

[15] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené konstatuje, že žádost o osvobození od soudních poplatků za podanou žalobu byla pouze dalším z řady obstrukčních nástrojů, které stěžovatel využívá k bezúčelnému prodlužování řízení a neodůvodněnému zahlcování soudní soustavy. Stěžovatel zpravidla požádá o osvobození od soudních poplatků případně také o ustanovení advokáta. Po zamítnutí těchto žádostí pak požádá o povolení splátek soudního poplatku nebo posečkání s jeho platbou, resp. o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi. Správní soudy však tyto žádosti zpravidla zamítnou z důvodu svévolného uplatňování práva stěžovatelem a jeho obstrukčního přístupu k vedení řízení (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2012, čj. 8 As 71/2012 – 13, a ze dne 4. 10. 2012, čj. 8 As 71/2012 – 22). Stěžovatel tak rozehrává písemný „ping pong“ se správními soudy, který prodlužuje soudní řízení o několik týdnů až měsíců. Výsledkem řízení pak obvykle bývá jeho zastavení pro nezaplacení soudního poplatku (srov. též výše uvedenou statistiku o počtu zastavených řízení).

[16] K dalším, často nepřiliš srozumitelně podaným, námitkám stěžovatele lze souhrnně konstatovat, že většina z nich není vůbec způsobilá zpochybnit věcnou správnost a zákonnost napadeného usnesení krajského soudu. Nejvyšší správní soud se jimi proto věcně nezabýval.

[17] Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení nezákonné, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. listopadu 2014

JUDr. Jan Passer
předseda senátu